Andmeesitaja kasutusjuhend

Sõnastik

- KPO kitsendusi põhjustav ruumiobjekt
- KMA kitsenduste mõjuala ruumiobjekt
- Kitsendus ühisnimetaja KPO ja KMA kohta

Sissejuhatus

KPOIS ehk kitsendusi põhjustavate objektide infosüsteemi eesmärk on koguda kitsendusi põhjustavaid objekte (KPO) ja genereerida nende andmete alusel kitsenduse mõjualasid (KMA).

Süsteemi saavad kasutada nii andmete esitajad kui ka andmete vaatlejad.

Kitsendust põhjustav objekt ja kitsenduse mõjuala

Maakatastriseaduse § 2 järgi on maakatastri andmekogu üheks osaks katastri koosseisust, kuhu kuuluvad kaardid registrisse kantava informatsiooni graafiliseks esitamiseks. Kitsendusi põhjustavate objektide paiknemise esitamiseks on **kitsenduste kaart**.

Maakatastriseaduse § 12 tähenduses kantakse kitsenduste kaardile katastriüksuse kasutamise kitsendust põhjustava objekti asukoht (piirid) ning vajaduse korral esitatakse kitsenduse ulatus.

Kanded kitsenduste kaardile teeb katastripidaja kitsenduste selgitamisel saadud andmete alusel. Katastriüksuse kasutamise kitsenduse ulatus arvutata kse kitsenduste kaardile kantud kitsenduse objekti ja mõjuala andmete alusel.

Vastavalt Maakatastriseaduse § 19¹ on katastriüksuse kasutamise kitsenduste (edaspidi *kitsendused*) selgitamine kitsendusi põhjustavate objektide asukoha määramine nende registreerimiseks katastris.

Maakatastri kitsenduste kaardile kantakse kõik seadusjärgseid ja haldusakti alusel kinnisomandi avalik-õiguslikke omandikitsendusi põhjustavad objektid, mis esinevad füüsiliste nähtustena.

Andmeesitaja

Kitsenduste andmete esitamise kohustus on:

- 1. Kitsendust põhjustava objekti omanikul 90 päeva jooksul kitsendust põhjustava objekti tekkimisest või muutumisest arvates, kui kitsendust põhjustava objekti kohta riiklikku andmekogu ei peeta või kui riiklikus andmekogus vajalikud andmed puuduvad või ei ole sobivas vormingus
- Kitsendust põhjustava objekti ja mõjuala sisaldava riikliku andmekogu pidajal 30 päeva jooksul andmekogus kitsenduste andmete registreerimisest või muutumisest arvates

Kitsenduste andmed esitatakse katastrisse elektrooniliselt.

Vastavalt Kinnisasja avalikes huvides omandamise seaduse § 39 ja 40 toimub andmete esitamine katastrisse haldusakti alusel.

Sundvalduse seadja esitab seitsme päeva jooksul sundvalduse seadmise otsuse jõustumise päevast maakatastri pidajale sundvalduse seadmise otsuse ja masinloetaval kujul sundvalduse ruumilise ulatuse andmed. Loe lähemalt sundvalduse ala määramisest.

Andmeesitajaks saamine

Selleks, et kasutajal tekiks õigus siseneda süsteemi andmeesitajana, tuleb esmalt võtta ühendust Maa-ametiga ja kokku leppida andmete esitamise mahus, formaadis ja viisis. Peale kokkuleppe saavutamist avatakse määratud kasutajatele õigus andmeid esitada.

KPO ja KMA

Andmeesitaja peab mõistma, mis on KPO ehk Kitsendust põhjustav objekt ja tema mõjualad ehk KMA-d.

Võtame lihtsa näite - elektriliin:

Joonisel illustreerib elektriliini lilla joon. Ja tema ümber genereeritud mõjuala on tähistatud roosaga.

KMA genereerib süsteem automaatselt vastavalt sisestatud reeglitele, mis tulenevad seadusest. Ühe KPO baasil võib tekkida mitu KMA-d, millel kõigel võib olla erinev ruumikuju. Kui KPO ruumikuju või reeglistik muutub, genereeritakse puudutatud vööndid uuesti ümber.

KPO elutsükkel ja andmete esitamine

KPO-I on ettenähtud elutsükkel, et võimaldada andmeesitajal mugavamalt andmetega töötamist. Elutsükli võtab kokku alljärgnev diagramm:

Elutsükli kirjeldus:

- · Peale esmast salvestamist saab KPO omale seisundiks "Mustand" ja KPO on nähtav ainult andmeesitajale. Mustandi seisundis KPO ei ole ametlik.
- Peale esitamist saab KPO omale seisundiks "Esitatud". Kui andmeesitaja on märgitud usaldusväärseks, muudab süsteem automaatselt seisundiks "Kinnitatud". Kui ei, siis peab Ülevaataja andmed üle kontrollima ja kinnitama. Enne andmed avalikuks ei muutu.
- "Kinnitatud" seisundis KPO on ametlik. Süsteem genereerib automaatselt KPO-le kõik tema KMA-d vastavalt reeglitele.
- Kui "Kinnitatud" seisundis KPO-d muuta või kustutada, siis muudatused ei muutu ametlikuks enne esitamist ja kinnitamist.
- · Kui ülevaataja ei kinnita andmeid, siis läheb KPO uuesti seisundise "Mustand".

Minu objektide nimekiri

Andmeesitaja peamine töövahend on "Minu objektid" nimekiri ja maakaart, kus kuvatakse kõik sisselogimisel valitud andmeesitaja KPO-d.

Vaikimisi on nimekiri peidetud ja andmeesitaja saab kasutada maakaarti ja otsingut, et sirvida kitsenduste maakaarti.

Vaikimisi kuvatakse ainult andmeesitaja kitsendusi. Kasutaja saab kuvamise sätteid muuta ja vaadelda nö ametlikku pilti, kus kuvatakse hetkel kehtiv ametlik seis. Selleks tuleb vahetada kaardikihti ja valida valiku "Minu kitsendused" asemel "Avalikud kitsendused":

Kõik andmeesitaja poolt sisestatud KPO-d kuvatakse nimekirjas, mis avaneb, kui vajutada nupule "Minu objektid". Avanev vaade koosneb järgmistest komponentidest:

Nimekirjas kuvatava KPO andmete selgitus:

Hiireklikk nimekirjas mõnel KPO-l illumineerib antud KPO maakaardil.

KPO otsing

Süsteem võimaldab KPO-d otsida nimetuse ja välise ID alusel. Otsing toimib %fragment% põhimõttel.

KPO nimekirja filtreerimine

Süsteem võimaldab KPO nimekirja filtreerida erinevate metaandmete alusel. Selleks tuleb vajutada nupule "Filtreeri", mille peale avaneb filtreerimise parameetrite nimekiri:

	78401-101-338 78406:001:3180 001:3180 001:3180	78407:701:2370	Reur 701 1980
	078401:101:0866101:08007840/:101:0866		78407 701 1827 78407 701 7827 78407 701 7827
17 + :00571	Q Otsing		78407 701 101 000 78407 701 2200 78407 701 0200 78407 701 0200 78407 701 0200 78407 701 0200 78407 701 020 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407 78407
	Esitamata muudatusi on hetkel 30254		
78406:0	Hit Filtreeri ▼ IF Sordi ▼ D L	ähtesta	1000 101 1000 1000 1000 1000 1000 1000
3360 78406:601	Nähtuse liik	:42 mustand	
1.5220 78406:601	Moodustustamise viis	alla laetav	300 kasutusi nd-demo raun ro, 500 raun ro, 700 raun ro, 500 raun ro, 5
01:5000 78406:001 Mu	Seisund		الفك درة. تربيعة (19.2 من 20.10, 19.2 من
31 78407:701:	Täpsusklass	•	2000 107 UN TURE 2000 107 UN
35 78407:701:06	Õigusliku kovalatos	🖌 Esita	
78407:701:9611		mustand	
A	Esitatud alates		
	(h)		
	Staatus	mustand	
	Geomeetria tüüp		1001 TUBAT 1000 TUBAT
45 000			78407.701.3802 78407.101.3871

KPO nimekirja sorteerimine

Süsteem võimaldab KPO nimekirja sorteerida nimetuse ja õigusliku kuupäeva alusel:

KPO sisestamise võimalused

Süsteem võimaldab KPO andmeid esitada mitmel eri moel ja võimalused on loodud nii suurtele kui ka väikesetele klientidele.

KPO sisestamine käsitsi digides

Ruumikuju digimine

Kaardil digimine on soovitatav ainult hiire või muu täpse seadme olemasolul. Käsitsi digides koosneb andmete esitamine kahest sammust:

- 1. Ruumikuju maakaardi rakenduses digimine
- 2. Metaandmete käsitsi sisestamine

Tegevuse alustamiseks tuleb esmalt vajutada nupule "Lisa objekt" ja valida sobib ruumikuju:

KPO-I saab olla 3 erinevat ruumikuju:

- 1. punkt (nt kivi, kaev jne)
- 2. multi- või tavaline joon (nt elektriliin, torustik, jõgi, kraav jne)
- 3. polügon (nt järv, looduskaitseala jne)

Vastavalt KPO ruumikujule käitub joonistamise rakendus erinevalt:

- 1. punkt punkti tähistamiseks tee hiireklikk soovitud punktis
- 2. multi- ja tavaline joon tee hiireklikk joone alguses ja multijoone puhul ka keskel joone murdepunktides. Joonistamise lõpetamiseks tee topeltklikk.
- 3. polügon sisuliselt sama nagu multijoone tegemine, ainult joon peab algama lõppema samas punktis ja topeltklikki pole vaja lõpus teha.

Joonistamise lõpus on võimalus otsustada, kas liikuda edasi metaandmete sisestamisega või loobuda:

Metaandmete sisestamine

Pärast ruumikuju määramist tuleb sisestada ka metaandmed. Metaandmete väljad ja nende selgitus:

isund

Nimetus	Salvestamiseks	Esitamiseks	Selgitus		
	kohustuslik?	kohustuslik?			
Väline ID	jah	jah	Kliendi ID (identifikaator) ehk väline ID. Peab olema unikaalne ühe andmeesitaja piires.		
Välise registri viide	ei	ei	Kliendi ID ehk välise registri viide. Ei pea olema unikaalne. Võimaldab siduda (linkida) kitsenduste süsteemist kliendi poolsesse rakendusse, kui on teada pöördumise aadress.		
Nähtuse liik	jah	jah	Valitavad on ainult need nähtuse liigid, mis on andmeesitajaks registreerudes Maa-ametiga kokku lepitud.		
Nimi	ei	ei	KPO nimetus. Tavaliselt tekst, mis aitab KPO-d identifitseerida juhul, kui väline ID seda ei tee.		
Avaldamine	ei	jah	Andmete avaldamise viis. Võimaldab piir	ata ligipääsu tundlikele andmetele. Võimalikud variandid on:	
			Nimetus	Selgitus	
			Avalikul kaardil kuvatav ja andmestik alla laetav	Andmeid on lubatud avaldada avalikes kaarditeenustes ja allalaadimisteenustes	
			Ainult avalikul kaardil kuvatav	Andmeid on lubatud avaldada avalikes kaarditeenustes, allalaadimine pole lubatud	
			Suunatud kaardil kuvatav ja andmestik alla laetav	Andmeid on lubatud avaldada suunatud kaarditeenustes ja allalaadimisteenustes	

Moodustusviis	ei	jah	Kirjeldab, kuidas on saadud KPO ruumikuju andmed. Võimalikud variandid on:			
			Nimetus		Selgitus	
			Mõõdistatud		KPO ruumikuj	u on määratud geodeetilise mõõdistuse tulemusel
			Kaardistatud		KPO ruumikuj	u on määratud aluskaartide alusel süsteemi väliselt
			Kombineeritu	bu	KPO ruumikuj	u on määratud mõõdistamise ja kaardistamise kombineerimisel
			Digitud		KPO ruumikuj joonistades	u on määratud KPOIS kaardirakenduses kliendi poolt ise
			Aerolaserska	anneeritud	KPO ruumikuj	u on määratud aerolaserskanneerimise teel
			Seostatud		KPO ruumikuj	u on üle võetud teistest riiklikest andmekogudest
Mõõdistaja	ei	jah	Ruumikuju mõ	õdistaja nir	ni vabas forma	adis
Mõõdistuse kuupäev	ei	jah	Ruumikuju mõ	õdistamise	kuupäev	
Täpsusklass meetrites	ei	jah	Ruumikuju an	dmete täps	us meetrites	
Asukoht	ei	jah	Kirjeldab KPO	asukohta I	ooduses. Võim	alikud variandid on:
			Nimetus	Selgitus	i	
			Maa-alune	KPO asub	maa all	
			Maapealne	KPO asut	maa peal	
			Veealune	KPO asut	vee all	
			Veepealne	KPO paik	neb vee kohal	
Liik	ei	ei	Täiendav KPC) liigutus.		
Õigusliku kehtivuse kuupäev	ei	ei	Vajalik täita juhul, kui KPO andmed sisestatakse varem või hiljem tegelikust tekkimisest. Näiteks, kui andmeid edastatakse intervalliga, siis tuleb defineerida, millal KPO tegelikult tekkis.		statakse varem või hiljem tegelikust tekkimisest. Näiteks, kui leb defineerida, millal KPO tegelikult tekkis.	
Seisund	jah	jah	Võimaldab de	fineerida, ka	as KPO on rea	alselt olemas või alles projekteeritav.
Kitsenduse mõjuala tootmine	jah	jah	Valik on nähtav ainult juhul, kui vastav õigus on Maa-ameti poolt antud. Võimalikud variandid on:			
			Nimetus		Selgitus	
			Lasen süstee genereerida	emil	Kasutaja las Vaikimisi vä	eb kitsenduse mõjuala genereerida süsteemil vastavalt reeglitele. ärtus.
			Lisan ise		Kasutaja lisa	ıb kitsenduse mõjuala ruumikuju ise

KPO sisestamine faili impordi abil

Failiga andmete esitamiseks peab kasutaja navigeerima "Lisa objekt Lae fail":

>	Minu objektid 🔻	+ Lisa objekt ▼	
	•	Kaardil joonistades	
		Punkt	
		(Multi) joon	
		Polügon	Lohusalu
		Faili abil	Pakri ps Keila-J
	Osmussaar	Lae fail	Paldiski Klooga -
		<i>R</i>	urkse väin

ja laadima üles faili, mis on Shapefile, MapInfo Interchange Format, AutoCAD DXF või GeoJSON formaadis, mis võib olla ka paikutana (toetatud on ainult zip formaat). Näiteks Shape formaat koosneb mitmest failist, siis neid võib esitada ka pakituna, aga ühte komplekti kuuluvad failid peavad sellisel juhul olema ühe paki sees.

Formaatidega seotud reeglid:

- 1. Shapefile:
 - a. Peab olema vähemalt .shp fail (siit tuleb geomeetria)
 - b. Süsteem suudab lisaks parsida ka .dbf faili (siit tulevad atribuudid), kui see on olemas, aga see pole kohustuslik.
 - c. Ülejäänud laienditega failie, mis kuuluvad Shapefile formaati, süsteem ei parsi
- 2. MapInfo Interchange Format:
 - a. Peab olema vähemalt .mif fail (siit tuleb geomeetria)
 - b. Süsteem suudab lisaks parsida ka .mid faili (siit tulevad atribuudid), kui see on olemas, aga see pole kohustuslik
- AutoCAD DXF:
 - a. Fail sisaldab ainult geomeetriat
- 4. GeoJSON:
 - a. Süsteem impordib kõik võimalikud andmed .json failist
 - b. Lähtutakse GeoJSON standardist

Süsteem impordib kõik leitud ruumikujud tegemata vahet päris KPO-de ja muude ruumikuju andmete vahel

Kui failis olevad andmed on süsteemis juba olemas, kontrollib süsteem, kas võrreldes andmebaasis oleva seisuga on andmed muutunud. Kui jah, siis toimub andmete uuendamine. Kui ei, siis jäetakse andmestik vahele.

Andmete kontroll toimub VID ja omaniku ID kombinatsiooni abil.

Hetkel saab süteemi sisestada kuni 30 Mb faile ning ühes failis võib olla kuni 10000 annet. Suuremate failide töötlemine ei pruugi süsteemil õnnestuda.

Allkirjastamisel on piiranguks 90000 objekti kinnitamine. Suurema hulga objektide puhul aegub sessioon.

Faili atribuudid

KPO ja KMA andmeobjektidel on palju atribuute, kuid ainult osad on avatud kasutajatele, kes soovivad andmeid esitada faili abil.

Andmete importimisel ja eksportimisel kasutatakse samu atribuute:

atribuudi nimetus	KPOIS andmeväli	selgitus	Importimise reeglid	Eksportimise reeglid
OBJEKT		Määrab ära, kas tegemist on KMA või KPO-ga. Võimalikud väärtused on: • KPO • KMA	 Kui jätta tühjaks, siis sõltub käitumine kasutajaliidese vaatest järgmiselt: Lisa objekt faili abil: Eeldatakse, et tegemist on KPO-ga ja kasutaja soovib importida ainult ruumikuju KPO detailvaade Lisa vöönd: Eeldatakse, et tegemist on KMA-ga ja kasutaja soovib importida ainult ruumikuju Kui on täidetud vaates "KPO detailvaade Lisa vöönd": Kui väärtus on "KPO", siis seda KMA-d ignoreeritakse Kui väärtus on "KMA", siis töödeldakse 	Alati täidetud

KPO_VID	<pre>jooksev_kpo.vid või kpo_voond. jooksev_kpo.id -> jooksev_kpo.vid</pre>	 Kui tegemist on KPO-ga, siis on tegu välise ID-ga. Kui tegemist on KMA-ga, siis viitab vööndi tekitanud objektile ja võimaldab seeläbi siduda KMA-d KPO-ga. Seotud KPO võib olla varasemalt süsteemis olemas või alles lisatav samas failis. 	 Reeglid sõltuvad kasutajaliidese vaatest järgmiselt: Lisa objekt faili abil: Kui väärtus olemas: Kui OBJEKT == KPO ° Kui vaste andmeb aasis olemas, siis tähenda b, et toimub KPO uuenda mine ° Kui vaste andmeb aasis pudub, siis tähenda b, et toimub uue KPO lisamine Kui OBJEKT == KMA: ° kui KPO vaste leitakse, siis töödeld akse ° kui KPO vastet ei leita, siis väärtustataks e automaatselt Kui OBJEKT == KMA, siis väärtustataks e automaatselt Kui OBJEKT == KMA, siis väärtustataks e 	Alati täidetud nii KPO kui ka KMA puhul
KMA_VID	kpo_voond.vid	KMA väline ID. Kui tegemist on KPO-ga, siis on tühi.	 KPO importimisel jätta tühjaks. Kui KMA importimisel jätta tühjaks, siis väärtustatakse süsteemi poolt automaatselt 	 KPO eksportimis el tühi. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas
ТҮҮР	jooksev_kpo. kpo_objekt_tyyp	 KPO geomeetria tüüp. Võimalikud väärtused on: JOON PUNKT POLYGON 	Ei väärtustata. Süsteem tuvastab automaatselt lisatud geomeetriast õige tüübi.	 KPO eksportimis el alati täidetud KMA eksportimis el jääb tühjaks

KMA_LIIK	kpo_voond. voond_liik_id	Klassifikaatori Vööndi liik kood.	 KPO importimisel jätta tühjaks. KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el tühi. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas
NAHTUSE_ LIIK	jooksev_kpo. nahtus_id	KPO nähtuse liik. Klassifikaatori Nähtuse liik kood	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel jätta tühjaks. 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas KMA eksportimis el alati täidetud.
KPO_NIMI	jooksev_kpo. nimetus	KPO nimetus. Tavaliselt mingi tekst, mis aitab KPO-d identifitseerida juhul, kui VID seda ei tee.	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel jätta tühjaks. 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el jääb tühjaks
KMA_NIMI	kpo_voond.nimi	KMA nimetud. Tavaliselt mingi tekst, mis aitab KMA-d identifitseerida juhul, kui VID seda ei tee.	 KPO importimisel jätta tühjaks. KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el jääb tühjaks KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
KPO_REGIS TREERITUD	jooksev_kpo. kehtiv_alates	KPO esmase loomise kuupäev ja kellaaeg	Ei väärtustata. Süsteem väärtustab automaatselt.	 KPO eksportimis el alati täidetud. KMA eksportimis el jääb tühjaks
AVALDAMINE	jooksev_kpo. kpo_avaldamine_ kood või kpo_voond. kpo_avaldamine_ kood	KPO ja KMA avaldamise reeglid. Klassifikaatori KPO avaldamine kood. KMA pärib KPO avaldamise reeglid.	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel jätta tühjaks. 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas
MOODUSTU SVIIS	jooksev_kpo. kpo_moodustusviis_ kood või kpo_voond. kpo_moodustusviis_ kood	KPO või KMA moodustusviis. Klassifikaatori KPO Moodustusviis kood	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.

MOODISTAJA	jooksev_kpo. moodistaja või kpo_voond. moodistaja	KPO või KMA mõõdistaja nimi	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
MOODISTU SE_KPV	jooksev_kpo. moodistuse_kpv või kpo_voond. moodistuse_kpv	KPO või KMA mõõdistamise kuupäev	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
TAPSUSKL ASS	jooksev_kpo. tapsusklass Või kpo_voond. tapsusklass	KPO või KMA geoandmete täpsusklass meetrites. Võib olla ka komakohaga.	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
ASUKOHT	jooksev_kpo. kpo_asukoht_kood	KPO asukoht. Klassifikaator KPO asukoht kood	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
LIIK	jooksev_kpo. kpo_liik_kood	KPO liik. Klassifikaator KPO liik kood	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.
OIGUSLIK_ KPV	jooksev_kpo. oiguslik_kpv Või kpo_voond. oiguslik_kpv	KPO või KMA õigusliku kehtivuse kuupäev (või KPO/KMA õiguslikult kasutusse võetud kuupäev)	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas. KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas.

SEISUND	jooksev_kpo. kpo_seisund_kood või kpo_voond. kpo_seisund_kood	KPO või KMA seisund. Klassifikaator KPO seisund kood	 KPO importimisel vabatahtlik täita KMA importimisel vabatahtlik täita 	 KPO eksportimis el täidetud kui väärtus olemas KMA eksportimis el täidetud kui väärtus olemas
OMANIKU_ KOOD	jooksev_kpo. omanik_tellija_id -> tellija. registrikood	Andmed esitanud Tellija (ehk andmeid esitava asutuse) registrikood	Ei väärtustata. Süsteem väärtustab automaatselt.	 KPO eksportimis el alati täidetud. KMA eksportimis el jääb tühjaks

Eriformaadis fail

Kui Maa-ametiga on sõlmitud vastav kokkulepe ja süsteem on seadistatud, on andmeesitajal võimalik esitada ka enda formaadis faile. Sellisel juhul toimub faili üleslaadimine sarnaselt, kuid KPO ja KMA andmete töötlemist koheselt ei toimu, vaid fail(id) saadetakse esmalt andmetöötlusesse.

KPO sisestamine X-tee liidese abil

Süsteem võimaldab KPO ja KMA andmeid esitada ka X-tee liidese abil. Täpsem informatsioon on X-tee teenuste kirjelduses: https://wiki.kemit.ee/download /attachments/49746137/X-Tee%20teenuste%20spetsifikatsioon.pdf?api=v2

KPO andmete muutmine ja kustutamine

NB! Kinnitatud objekti kustutamisel sama VID koodi enam kasutada ei saa.

KPO andmeid on võimalik muuta nii siis, kui tegemist on alles mustandiga, kui ka peale esitamist. Muuta saab nii ruumikuju kui ka metaandmeid. Kui KPO on korra juba esitatud, siis muudatused jõustuvad peale esitamist.

Näiteks on väga mugav kasutada käsitsi muutmist, kui esmalt tehti failist import ja selgub, et kõik andmed ei ole päris korrektsed.

Muutmiseks või kustutamiseks tuleb "Minu objektid" nimekirjas teha hiireklikk sobival KPO-I ja vajutada täiendavate tegevuste nupule:

KPO kustutamine

KPO kustutamiseks vali "Minu Objektid" nimekirjas märkeruuduga vastavad objektid, mida soovitakse kustutada, ja vajuta nimekirja ülaservas punast prügikasti ikooniga nuppu. Seejärel avaneb täiendav aken kustutamise kinnitamiseks.

Mitme KPO kustutamiseks vali "Minu Objektid" nimekirja ülemiselt ribalt ikoon "Kustuta mitu"

Seejärel avaneb "Objektide masskustutamise" aken, mis võimaldab üles laadida tekstifaili (.txt) formaadiga vastavate Välise ID (KPO_VID) koodidega objektide nimekirja, mida soovitakse kustutada.

Objektide kustutamiseks selekteeri kastike "Kustuta objektid", otsi soovitud .txt laiendiga fail oma arvutist või lohista see tähistatud aknasse. Kustutamiseks vajuta "Edasi".

Ühe kustutamise sessiooniga võib üles laadida ühe või mitu tekstifaili, kuid kustutatavate objektide arv ühe kustutamisega ei tohi olla suurem kui 200 rida.

>	Minu objektid • +	Objektide masskustutamir	ne			TU
	Q Otsing	Kustuta objektid Kustuta voongio				I
201 002 0249	 Esita kõik K L <li< th=""><th>Otsi Lohista fail siia</th><th>i</th><th>progress</th><th></th><th></th></li<>	Otsi Lohista fail siia	i	progress		
d	Nähtus: Sundvaldusega te Nimi: 2-3/225				Loobu Edas	i
	Nähtus: Maa-alune vee ja kan 2m süg.	020 15:21 kinnitatud Ial.vabavoolne torustik alla250mm ja üle	52001:002:0070			
l. F	📗 *kustuta_KPO – Note ad ail Redigeeri Vormin 🕅	/aade Spikker				
Pi Pi Pi	D0110K39 D0210K30 D0220K50 D0223K40					

NB: Kustutamisele kuuluvad objektid tuleb toimingu lõpuleviimiseks täiendavalt esitada ehk digiallkirjastada "Esita kõik" allkirjastamise toiminguga.

KPO detailvaade

Üksiku KPO-ga täpsemalt tegelemiseks võib kasutajal olla mugavam seda teha KPO detailvaatelt.

Detailvaatele liikumiseks klõpsa mõnel KPO-I "Minu objektid" nimekirjas. Seejärel vajuta täiendavate valikute nupule ja vali "Detailid":

Avaneb KPO ja tema KMA-de detailvaade. Vaate ülemises pooles on näha KPO andmed. Alumises pooles seotud KMA-d. KMA peale on võimalik klõpsata ja seeläbi mõnda konkreetset KMA-d maakaardil esile tõsta:

Detailvaatel on võimalik KPO-ga teostada samu tegevusi, mis "Minu objektid" nimekirjas, kuid lisaks on võimalik tegeleda ka seotud KMA-dega (eeldusel, et vastavad õigused on andmeesitajale antud). Loe KMA-ga tegevuste kohta peatükist KMA sisestamine.

KMA sisestamine

Kui andmeesitajale on antud luba lisada KMA ise ja vastav valik tehakse KPO metaandmeid sisestades, siis peab andmeesitaja enne kinnitamist lisama ka KMA andmed.

Selleks tuleb esmalt navigeerida KPO detailvaatele. Seejärel tuleb vajutada KMA lisamise nupule ja teha valik, mis moel soovitakse KMA ruumikuju esitada:

KMA ruumikuju lisamise võimalused on:

- 1. Kaardil joonistades kasutaja ise digib kaardil KMA ruumikuju
- 2. Genereeritud ala täiendades kasutaja laseb süsteemil genereerida KMA-d vastavalt süsteemi reeglitele ja seejärel muudab nende ruumikuju kaardirakenduses. On lubatud jätta ka ruumikuju muutmata ja leppida süsteemi poolt genereeritud ruumikujuga.
- 3. Faili abil ruumikuju on defineeritud failis. Vaata täpsemalt peatükist KPO sisestamine faili impordi abil

Kõigil juhtudel tuleb peale ruumikuju defineerimist sisestada ka metaandmed. Selleks klõpsa KMA-I ja seejärel täiendavate valikute nupul ja vali "Muuda metaandmeid":

Metaandmed ja väljade selgitus:

Nimetus	Salvestamiseks kohustuslik?	Esitamiseks kohustuslik?	Selgitus		
Väline ID	jah	jah	Kliendi ID (identifikaator)	ehk väline ID. P	eab olema unikaalne ühe andmeesitaja piires.
Vööndi liik	jah	jah	Valitavad on ainult need	vööndi liigid, mis	on seotud KPO nähtuse liigiga.
Nimi	ei	ei	KMA nimetus. Tavaliselt	tekst, mis aitab I	KMA-d identifitseerida juhul, kui väline ID seda ei tee.
Avaldamine	ei	jah	Andmete avaldamise viis	. Võimaldab piira	ata ligipääsu tundlikele andmetele. Võimalikud variandid on:
			Nimetus		Selgitus
			Avalikul kaardil kuvatav alla laetav	ja andmestik	Andmeid on lubatud avaldada avalikes kaarditeenustes ja allalaadimisteenustes
			Ainult avalikul kaardil ku	uvatav	Andmeid on lubatud avaldada avalikes kaarditeenustes, allalaadimine pole lubatud
			Suunatud kaardil kuvata andmestik alla laetav	av ja	Andmeid on lubatud avaldada suunatud kaarditeenustes ja allalaadimisteenustes
Moodustusviis	ei	jah	Kirjeldab, kuidas on saad	dud KMA ruumiki	uju andmed. Võimalikud variandid on:
			Nimetus	Selgitus	
			Mõõdistatud	KMA ruumikuju	on määratud geodeetilise mõõdistuse tulemusel
			Kaardistatud	KMA ruumikuju	on määratud aluskaartide alusel süsteemi väliselt
			Kombineeritud	KMA ruumikuju	on määratud mõõdistamise ja kaardistamise kombineerimisel
			Digitud	KMA ruumikuju joonistades	on määratud KPOIS kaardirakenduses kliendi poolt ise
			Aerolaserskanneeritud	KMA ruumikuju	on määratud aerolaserskanneerimise teel
			Seostatud	KMA ruumikuju	on üle võetud teistest riiklikest andmekogudest
Mõõdistaja	ei	jah	Ruumikuju mõõdistaja ni	mi vabas formaa	dis

Mõõdistuse kuupäev	ei	jah	Ruumikuju mõõdistamise kuupäev
Täpsusklass meetrites	ei	jah	Ruumikuju andmete täpsus meetrites
Õigusliku kehtivuse kuupäev	ei	ei	Vajalik täita juhul, kui KMA andmed sisestatakse varem või hiljem tegelikust tekkimisest. Näiteks, kui andmeid edastatakse intervalliga, siis tuleb defineerida, millal KMA tegelikult tekkis.
Seisund	jah	jah	Võimaldab defineerida, kas KMA on reaalselt olemas või alles projekteeritav.

Andmete esitamine

Peale esitamiseks kohustuslike andmete sisestamist tuleb andmed esitada. Esitamist on võimalik teostada mitut moodi:

- 1. Ükshaaval
- 2. Mitu korraga

Ükshaaval esitamine

Võimalikud viisid ükshaaval esitamiseks on:

1. "Minu objektid" nimekirjas klõpsa KPO-I. Nähtavale tegevusnupud. Edasi vajutada nupule "Esita":

2. "Minu objektid" nimekirjas märgista KPO ees olev märkeruut ja vajuta nimekirja tegevusnuppude reas olevale nupule "Esita valitud":

3. KPO detailvaatel vajuta nupule "Esita":

4. Kui soovitakse esitada kõik hetkel üles laetud esitamata objektid, vajuta "Minu objektid" nimekirjas tegevusnupule "Esita kõik":

NB! "Esita kõik" allkirjastamisel on objektide arvu piiranguks 90 000. Sellest rohkemat esitades sessioon aegub.

Mitmekaupa esitamine

Mitmekaupa esitamiseks ava "Minu objektid nimekiri" (vajadusel kasuta filtreerimist ja vali staatuseks "Mustand", et näha kõiki esitamist vajavaid kitsendusi).

Mitmekaupa esitamiseks on mitu alternatiivi:

- Märgista märkeruudu abil esitamiseks valmis olevad "Mustand" staatuses KPO-d ja vajutada nimekirja üleval olevale nupule "Esita valitud".
- "Vali kõik" märkeruutu, et valida esitamiseks kõik nimekirjas nähtaval olevad esitamata KPO-d
- Valida tegevusnupp "Esita kõik", et valida esitamiseks kõik esitamata objektid (korraga on võimalik esitada kuni 90 000 esitamata objekti):

Esitatud andmete allkirjastamine

Andmete esitamiseks tuleb esitatud andmed allkirjastada.

Allkirjastamine toimib korraga kuni 90 000 objekti allkirjastamisel. Suurema arvu puhul allkirjastamissessioon aegub.

Pärast "Esita" nupu vajutamist avaneb allkirjastamise aken, mis koosneb kolmest sammust.

1. Samm 1 - kuvatakse esitamiseks valitud KPO-de koguarv ja mitu neist on vigased (andmed pole esitamiseks piisavad). Kui protsessiga edasi liikuda, siis vigaste andmetega KPO-d jäävad lihtsalt esitamata, aga korrektsete andmete KPO-d esitatakse ära:

2. Samm 2 - selles sammus võimaldatakse kasutajal alla laadida ja üle vaadata failid, mis on süsteemi poolt genereeritud ja mis lähevad allkirjastamisele:

- Image: Status Status
- 3. Samm 3 siin sammus toimub allkirjastamine. Kui kasutaja valis "ID-kaardiga", käivitub arvutis olev ID-kaardiga allkirjastamise tarkvara. Kui kasutaja valis valiku "Mobiil-ID-ga", kuvab süsteem vormi, kus isikukood on juba eeltäidetud ja lisada tuleb telefoni number:

Pärast andmete lisamist ja nupule "Allkirjasta digitaalselt" vajutamist käivitub standardne Mobiil-ID-ga allkirjastamise protseduur, kus kuvatakse kontrollkood ja küsitakse PIN2-e. Pärast protsessi edukat läbimist on kasutajal võimalik alla laadida allkirjastatud digikonteiner:

Vea korral kuvatakse kasutajale veateade koos võimalusega uuesti allkirjastamist proovida:

Mis edasi saab?

Peatükis KPO elutsükkel ja andmete esitamine on antud ülevaade KPO elutsüklist.

Pärast andmete esitamist hakkavad sündmused hargnema järgmiselt:

- 1. KPO saab koheselt seisundi "Kinnitatud" see juhtub juhul, kui andmeesitaja on märgitud usaldusväärseks ja Maa-ameti ülevaataja andmeid üle ei kontrolli.
- 2. KPO saab seisundi "Esitatud", mis tähendab, et andmed pole veel ametlikud ja Maa-ameti ülevaataja peab andmed kinnitama. Siit omakorda saab juhtuda kaks asja:
 - a. Andmed kinnitatakse ja seisundiks saab "Kinnitatud". Seejärel genereerib süsteem vööndid ja saadab andmete esitajale e-kirja teel teavituse andmete genereerimise õnnestumise kohta.
 - b. Andmeid ei kinnitata ja seisundiks saab "Mustand". Andmeesitajale saadetakse e-kirja teel teavitus tagasilükkamise kohta. Sellisel juhul tuleb andmed parandada ja uuesti esitada.

KPO ja KMA eksportimine

KPO ja KMA andmeid on võimalik eksportida nelja formaati:

- 1. CSV
- 2. AutoCAD DXF
- 3. Shapefile
- 4. GeoJSON

Eksportimise käivitamiseks tuleb "Minu objektid" nimekirjas märgistada need KPO-d, mida soovitakse eksportida (mõnikord on kasulik kasutada filtreerimist) ja seejärel vajutada nupule "Ekspordi":

Väljatrükk

Väljatrükk sisaldab maakaardi pilti ja valitud KPO-de detailandmeid. Väljatrüki tegemiseks vali "Minu objektid" nimekirjast soovitud KPO-d (mõnikord on kasulik kasutada filtreerimist). Seejärel nihutab süsteem maakaarti selliselt, et valitud KPO-d mahuksid maakaardile. Soovi korral saab maakaarti enne väljatrüki käivitamist nihutada ja suumida, sest väljatrükile läheb täpselt see maakaardi pilt, mis kasutajale rakenduses näha on.

Seejärel tuleb vajutada nupule "Trüki":

